

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (3)

Datum
2023-12-11

Diarienummer
12365-2023

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över SOU 2023:34 Bolag och brott - några åtgärder mot oseriösa företag

Ert diarienummer: Ju2023/01611

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län (Länsstyrelsen) tillstyrker i huvudsak utredningens förslag med kommentarer nedan.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om förseningsavgift. Avgiften bör emellertid enligt Länsstyrelsens mening träffa stiftelsens förvaltare.

Länsstyrelsen anser avslutningsvis att det inom ramen för denna utredning även bör ses över huruvida registreringsmyndighetens registrering av ledamot i stiftelse ska få rättsverkan på så vis att uppdraget som ledamot påbörjas och avslutas först i samband med av registreringsmyndigheten genomförd registreringsåtgärd.

Avsnitt 9.5 Förseningsavgift vid dröjsmål med att ge in årsredovisningen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om förseningsavgift men anser att förseningsavgiften bör träffa stiftelsens förvaltare och inte stiftelsen.

Länsstyrelsen delar bedömningen att de nu tillgängliga påtryckningsmedlen inte är tillräckligt effektiva. Länsstyrelsen delar därför bedömningen om att en förseningsavgift skulle vara ett mer effektivt påtryckningsmedel för inlämnande av handlingarna i tid. Länsstyrelsen anser däremot, i motsats till vad som framförs i förslaget, att det finns tungt vägande principiella skäl mot att stiftelsen som sådan belastas av sanktionen. Länsstyrelsen anser att förseningsavgiften i stället bör träffa stiftelsens förvaltare.

En stiftelse har inga ägare eller medlemmar som kan övervaka eller ingripa mot förvaltningen. Därför finns tillsynsmyndigheterna som i vissa fall ska ingripa. I 5 kap. Stiftelselagen (1994:1220), SL, finns

dessutom för stiftelser specifika bestämmelser om skadestånd. Av 5 kap. 1 § SL följer att en styrelseledamot eller förvaltare som vid fullgörande av sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet orsakar skada för stiftelsen ska ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom åsidosättande av föreskrifterna i stiftelseförordnandet, stiftelselagen eller årsredovisningslagen. I dessa bestämmelser har lagstiftaren således explicit valt att stiftelsens förvaltare ska vara ersättningsskyldig gentemot såväl stiftelsen som tredje man.

Om förseningsavgiften träffar stiftelsen och inte dess förvaltare kan det dessutom ge följdverkningar för tillsynsmyndigheterna bestående av att driva in avgiften från stiftelsens förvaltare. I första hand bör förvaltaren sköta det på eget initiativ inom ramen för sitt ansvar för stiftelsen. Erfarenhetsmässigt ter det sig känsligt att peka ut exempelvis andra ledamöter i en styrelse; något som medför en överhängande risk för att skadan inte kommer regleras självmant inom en styrelse eller av en juridisk person. Det kan få till följd att tillsynsmyndigheterna, efter pålagd förseningsavgift, också får driva frågan om att stiftelsens förvaltare ersätter stiftelsen för den påförda förseningsavgiften. Det skulle medföra ett opraktiskt och långsamt förfarande för länsstyrelserna. Det vore därför mer ändamålsenligt att låta den föreslagna bestämmelsen om förseningsavgift direkt träffa stiftelsens förvaltare.

Allmänna synpunkter

I sista stycket i avsnittet 9.7, *En anmälan för registrering ska innehålla en försäkran på heder och samvete*, anförs bland annat att uppgifterna i stiftelseregistret är offentliga och att såväl myndigheter som enskilda kan hämta upplysningar därifrån, varför det är viktigt att informationen i registret är korrekt. Det gäller inte minst de uppgifter som handlar om vem eller vilka som har rätt att företräda stiftelsen. Länsstyrelsen instämmer med att det är viktigt att informationen i stiftelseregistret är korrekt men ser utmaningar med att så är fallet med den gällande lagstiftningen.

Länsstyrelsen har förståelse för att utredningens uppdrag varit begränsat men föreslår utöver de åtgärder som presenteras i utredningen att registreringsmyndighetens registrering av ledamot i stiftelseregistret får rättsverkan på så vis att uppdraget som ledamot påbörjas och avslutas först i samband med av registreringsmyndigheten genomförd registreringsåtgärd.

Eftersom registrering av en ledamot, så som regleringen ser ut idag, inte har någon rättsverkan är det inte ovanligt att ändringsanmälningar dröjer och att stiftelseregistret därmed faktiskt är felaktigt. Felaktiga registreringar i stiftelseregistret uppdagas ofta i samband med granskningen av årsredovisningar; men det gäller endast de årsredovisningsskyldiga stiftelserna och dessutom endast en gång per år – samtidigt som byte av ledamot kan ske betydligt oftare än så. Länsstyrelsen vill därför belysa problematiken med att ett registreringsbevis för en stiftelse kan ge en falsk trygghet för tredje part avseende vem som har rätt att företräda en stiftelse. Detta är givetvis något som kan utnyttjas av personer som vill begå brottsliga handlingar och är därför något som skulle vara fördelaktigt att utreda inom ramen för den aktuella utredningen.

För kännedom har Kammarkollegiet följande information på sin hemsida: "Kammarkollegiet utgår från vad som står i stiftelsens gällande föreskrifter när vi bedömer om en styrelse eller förvaltare är behörig. Uppgifterna i stiftelseregistret bygger på de uppgifter stiftelsen lämnat till länsstyrelsen. Om stiftelsen tillämpar föreskrifter som ändrats på ett felaktigt sätt finns en risk att uppgifterna i registret inte stämmer. Kammarkollegiet godtar därför inte ett registerutdrag till styrkande av att en styrelse eller förvaltare är behörig sökande."

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med jurist Åsa Sköld som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnad enhetschef Hanna Mörtberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.